

Nieuregulowany status pracowników domowych

21 listopada 2011

Polska wciąż nie ratyfikowała i nie dostosowała się do przyjętej w czerwcu br. Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy w sprawie personelu domowego. W tekście tej konwencji MOP wezwała rządy poszczególnych państw do prawnego uregulowania statusu osób wykonujących prace domowe (takie jak opieka nad dziećmi, osobami starszymi lub niepełnosprawnymi, pranie, gotowanie i sprząatanie, a także wykonywanie pracy ogrodnika czy szofera itd.) oraz nadania im takich samych praw, jak innym pracownikom (do pensji, urlopu, w tym min. 24-godzinnego odpoczynku w ciągu tygodnia, odprowadzanych składek ubezpieczeniowych, świadczeń zdrowotnych oraz rentowo-emerytalnych, ochrony prawnej, wolności zrzeszania się i negocjacji zbiorowych itd.).

MOP zwróciła uwagę na nieuregulowany status prawny tej grupy de facto zawodowej, liczącej szacunkowo – według oficjalnych danych – ok. 53 milionów osób, a – według nieoficjalnych (ze względu na częstą praktykę pracy „na czarno”) – nawet ponad 100 milionów osób na świecie. W krajach rozwijających się stanowią one aż od 4 do 12 proc. pracujących, a około 83 proc. z nich to kobiety i dziewczęta.

Zaproponowane przez MOP regulacje miałyby objąć także formalnie niepracujących członków/-inie rodzin, cały swój czas poświęcających jednak na prowadzenie domu lub/i opiekę nad dziećmi (najczęściej są to matki). Według danych statystycznych – ponad 1,4 mln polskich kobiet to „pełnoetatowe matki”, choć występuje też mniej pokaźna liczba ojców (lub innych członków/-in rodzin) zajmujących się głównie prowadzeniem domu. Wielu rodzicom udaje się godzić ze sobą obowiązki związane zarówno z prowadzeniem gospodarstwa domowego i wychowaniem dzieci, jak i z etatową pracą zawodową

poza domem. Na trudności związane z pogodzeniem obu tych ról nakłada się m.in. problem niewielkiej ilości i niedostępności żłobków oraz przedszkoli.

Obecnie w Polsce obowiązują jedynie regulacje prawne dotyczące pracy opiekunek do dzieci do lat 3-ech (tzw. ustawa o nianiach z lutego 2011 r.), według których rodzice zatrudniający opiekunki na podstawie umowy cywilnoprawnej mają obowiązek wypłacać im wynagrodzenie na poziomie co najmniej płacy minimalnej (oraz ew. ubezpieczenie chorobowe), natomiast ubezpieczenie społeczne opłaca im ZUS (od podstawy wynagrodzenia na poziomie płacy minimalnej, a ew. nadwyżkę – rodzice), jednak zwraca się uwagę na przestrzeganie tego prawa w nikłym stopniu i nadal nieuregulowaną sytuację większości tzw. niań.

Różne formy wynagrodzeń i zasiłków wypłacanych ze środków publicznych dla osób zajmujących się prowadzeniem domu występują m.in. w takich krajach, jak Szwecja, Dania, Wielka Brytania czy Francja.

Opracowanie: Anna Kowalczyk

Źródło: [Lewica](#)